

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΧΩΡΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

ΤΡΕΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΗΠΕ

1. Για τη γνωστοποίηση των απευθείας αναθέσεων
2. Για την επαναφορά της υποχρεωτικής δημοσίευσης των βασικών οικονομικών στοιχείων και πράξεων δημοσιότητας των Αωνύμων Εταιρειών (Α.Ε.) και των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)
3. Για την επαναφορά της υποχρεωτικής δημοσίευσης των Προγραμμάτων Πλειστηριασμών

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η διαφάνεια δεν αποτελεί μια τυπική διοικητική υποχρέωση. Είναι ο πυρήνας της δημοκρατικής λειτουργίας, ο μηχανισμός που επιτρέπει στον πολίτη να ελέγχει την εξουσία, στην αγορά να λειτουργεί με ίσους όρους και στους θεσμούς να λογοδοτούν. Στη χώρα μας, ο έντυπος Τύπος υπήρξε επί δεκαετίες ο σταθερός και αξιόπιστος φορέας αυτής της δημοσιότητας. Με καθολική προσβασιμότητα, με διαχρονικότητα και με θεσμική εγκυρότητα, αποτέλεσε το μέσο μέσω του οποίου κρίσιμες πληροφορίες για το δημόσιο συμφέρον έγιναν πραγματικά δημόσιες. Ως ΣΗΠΕ θεωρούμε ότι η ενίσχυση της θεσμικής δημοσιότητας μέσω του έντυπου Τύπου δεν είναι ζήτημα εταιρικού συμφέροντος, αλλά ζήτημα δημοκρατικής τάξης.

Με αυτό το σκεπτικό, καταθέτουμε έναν ενιαίο τόμο τριών στοχευμένων προτάσεων πολιτικής και νομοθετικής παρέμβασης, οι οποίες αντιμετωπίζουν υπαρκτά κενά διαφάνειας που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια. Κοινός παρονομαστής των προτάσεων είναι η ανάγκη να αποκατασταθεί η δημόσια λογοδοσία εκεί όπου έχει υποχωρήσει, να ενισχυθεί η ενημέρωση των πολιτών και της αγοράς, και να διασφαλιστεί ότι καμία κρίσιμη πληροφορία δεν παραμένει στο σκοτάδι. Κάθε πρόταση απευθύνεται σε διαφορετικό Υπουργείο, αλλά όλες υπηρετούν έναν κοινό σκοπό: την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στους θεσμούς και την ενίσχυση της δημόσιας λογοδοσίας.

1. Δημοσιότητα στις απευθείας αναθέσεις του Δημοσίου

Σήμερα, περίπου το 80% των δημοσίων συμβάσεων πραγματοποιείται μέσω απευθείας αναθέσεων, διαδικασία που συχνά εξελίσσεται χωρίς ουσιαστική δημοσιότητα. Η απουσία προβολής αυτών των πράξεων στερεί από τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους ελεγκτικούς μηχανισμούς τη δυνατότητα να γνωρίζουν πού κατευθύνονται δημόσιοι πόροι. Η πρότασή μας αποκαθιστά τη διαφάνεια μέσω υποχρεωτικής δημοσίευσης των σχετικών πράξεων στον έντυπο Τύπο, ώστε η πληροφορία να είναι πραγματικά δημόσια και προσβάσιμη.

2. Επαναφορά της δημοσίευσης ισολογισμών και οικονομικών στοιχείων ΑΕ και ΕΠΕ

Η κατάργηση της υποχρέωσης δημοσίευσης ισολογισμών στα μνημονιακά χρόνια δημιούργησε ένα σοβαρό κενό πληροφόρησης στην αγορά. Οι επιχειρήσεις, οι επενδυτές, οι εργαζόμενοι και οι τοπικές κοινωνίες στερήθηκαν μια σταθερή, αξιόπιστη και διαχρονική πηγή οικονομικών δεδομένων. Η πρότασή μας επαναφέρει μια πρακτική δεκαετιών που εξασφάλιζε διαφάνεια, ίσους όρους ανταγωνισμού και προστασία της οικονομικής δραστηριότητας.

3. Δημοσίευση προγραμμάτων πλειστηριασμών

Η κατάργηση της δημοσίευσης των πλειστηριασμών στον έντυπο Τύπο είχε ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση της δημόσιας πληροφόρησης και την ανάπτυξη αδιαφανών πρακτικών. Η επαναφορά της δημοσιότητας αποτελεί κρίσιμο μέτρο για την προστασία των πολιτών, την αποτροπή καταχρήσεων και την ενίσχυση της αξιοπιστίας της διαδικασίας.

ΠΡΟΤΑΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ
ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΥΠΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

A. Εισαγωγή. Το πρόβλημα

Η πρόσφατη κυβερνητική απόφαση για τη μονιμοποίηση των κρατικών δημοσιεύσεων στον έντυπο περιφερειακό τύπο που υλοποιήθηκε με το ν5218/25, συνιστά ασφαλώς ένα σημαντικό βήμα για την προώθηση της διαφάνειας και της ασφάλειας των συναλλαγών, αλλά και τη στήριξη μιας κατηγορίας ΜΜΕ με κρίσιμο δημοκρατικό ρόλο. Ωστόσο, η ρύθμιση αυτή αφορά σε συντριπτικό ποσοστό, αποκλειστικά τις **προκηρύξεις και διακηρύξεις διαγωνισμών και δημοπρασιών**, οι οποίες όμως αντιπροσωπεύουν πλέον ένα **μικρό και συνεχώς συρρικνούμενο ποσοστό** των δημοσίων συμβάσεων!

Σήμερα, όπως είναι γνωστό, πάνω από το 70% των δημοσίων συμβάσεων πραγματοποιείται μέσω απευθείας αναθέσεων, διαδικασία για την οποία δεν προβλέπεται καμία υποχρεωτική δημοσιότητα στον έντυπο τύπο. Δηλαδή, με απλά λόγια, η εξαιρετική και υπό αυστηρές προϋποθέσεις επιτρεπόμενη αυτή πρακτική, έχει σχεδόν υποκαταστήσει πλήρως την κανονική διαγωνιστική διαδικασία! Αυτή η διαδικασία και κυρίως η απουσία δημοσιότητας που τη συνοδεύει, δημιουργεί ένα **σοβαρό έλλειμμα διαφάνειας**, αποδυναμώνει τον έλεγχο των τοπικών κοινωνιών, καθιστά δυσχερή τη λογοδοσία της διοίκησης και επιδρά αρνητικά στον υγιή ανταγωνισμό.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει κατ' επανάληψη και σε όλες τις Εκθέσεις του καταγγέλλει την καταχρηστική αυτή πρακτική, επισημαίνοντας κατά λέξη ότι *«Ωστόσο, σε ένα κράτος δικαίου η δράση της δημόσιας διοίκησης, ιδιαίτερα όταν αναγνωρίζεται σε αυτήν ευρεία διακριτική ευχέρεια, όπως συμβαίνει στις απευθείας αναθέσεις, αναγκαίο είναι να παρέχει εγγυήσεις διαφάνειας, αμεροληψίας και αντικειμενικότητας, ώστε, ακόμα και στις περιπτώσεις που η προσφυγή στις εν λόγω διαδικασίες επιτρέπεται από τον νομοθέτη, να δημιουργείται στον πολίτη και στους οικονομικούς φορείς η πεποίθηση ότι η διαδικασία που ακολουθείται είναι αδιάβλητη και ότι η διαχείριση των δημοσίων πόρων γίνεται με τον βέλτιστο δυνατό τρόπο»*. Αυτό ακριβώς επιτυγχάνεται με την δημοσιοποίηση των αποφάσεων απευθείας αναθέσεων στον περιφερειακό τύπο η οποία μπορεί να αποτελέσει ένα απλό, οικονομικά ήπιο και θεσμικά αποτελεσματικό εργαλείο για τη θεραπεία των συνεπειών και την αποκατάσταση της διαφάνειας.

B. Η πρόταση του ΣΗΠΕ

Προτείνουμε να θεσπιστεί η υποχρεωτική γνωστοποίηση από τους φορείς του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, μέσω της δημοσίευσης στον ημερήσιο και εβδομαδιαίο περιφερειακό τύπο (όπως ακριβώς ισχύει και για τη δημοσίευση των διακηρύξεων), των αποφάσεών τους για την απευθείας ανάθεση και χωρίς διαγωνιστική διαδικασία, έργων, προμηθειών, μελετών κλπ.

Η προτεινόμενη ρύθμιση μπορεί να έχει το ακόλουθο περιεχόμενο:

Κάθε αναθέτουσα αρχή οφείλει, εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση της απόφασης απευθείας ανάθεσης έργου, προμήθειας ή μελέτης, να δημοσιεύει στον έντυπο περιφερειακό τύπο (ημερήσιες και εβδομαδιαίες περιφερειακές εφημερίδες που περιλαμβάνονται στο μητρών Έντυπου Τύπου) συνοπτική ανακοίνωση, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

- το αντικείμενο της σύμβασης,
- τον ανάδοχο,
- την αξία της σύμβασης,
- το νομικό έρεισμα της ανάθεσης,
- τον φορέα υλοποίησης.

Με ΚΥΑ του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου για τα ΜΜΕ Υφυπουργού στον Πρωθυπουργό, θα καθοριστούν οι λεπτομέρειες εφαρμογής της ρύθμισης και ιδίως η κοστολόγηση της σχετικής ανακοίνωσης-δημοσίευσης.

Η διάταξη αυτή είναι νομικά συμβατή, αναλογική και εφαρμόσιμη χωρίς πρόσθετους διοικητικούς πόρους.

Γ. Η πολιτική τεκμηρίωση και τα δημόσια οφέλη

Γ.1 Ενίσχυση της διαφάνειας, της ασφάλειας των συναλλαγών και της χρηστής διοίκησης

Η υποχρέωση δημοσίευσης μιας λιτής ανακοίνωσης για κάθε απευθείας ανάθεση θα:

- περιορίσει τις καταχρήσεις,
- μειώσει την αδιαφάνεια,
- ενθαρρύνει την ορθολογική χρήση των πόρων,
- ενισχύσει την κοινωνική λογοδοσία των φορέων του δημοσίου.

Γ.2. Δημιουργία συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού

Η ευρύτερη ενημέρωση των επιχειρήσεων στην περιφέρεια για τις αναθέσεις που πραγματοποιούν οι δημόσιοι φορείς:

- δημιουργεί ίσες ευκαιρίες,
- αποτρέπει αποκλεισμούς,
- επιτρέπει σε περισσότερους τοπικούς προμηθευτές να εμφανιστούν σε μελλοντικές διαδικασίες.

Γ.3. Στήριξη του Περιφερειακού Τύπου

Ο περιφερειακός Τύπος και ιδιαίτερα ο ιστορικός και διαχρονικός του βραχίονας, οι περιφερειακές εφημερίδες:

- αποτελεί δομικό πυλώνα της τοπικής δημοκρατίας,
- διασφαλίζει πλουραλισμό,
- λειτουργεί ως αντίβαρο στην συγκέντρωση πληροφόρησης.

Η εξασφάλιση ενός μικρού, προκαθορισμένου εσόδου από τις αναθέσεις συμβάλλει στη βιωσιμότητά του και άρα στην προστασία του δημόσιου αγαθού της ενημέρωσης.

Γ.4. Ελάχιστο δημοσιονομικό κόστος

Στην προκειμένη περίπτωση η σχέση κόστους-οφέλους συνηγορεί καταλυτικά υπέρ της αποδοχής της Πρότασης.

Μιλάμε για ένα χαμηλό, σχεδόν συμβολικό, ενιαίο και προκαθορισμένο κόστος, το οποίο μάλιστα θα έχει μηδενικό δημοσιονομικό αποτύπωμα, καθώς η σχετική δαπάνη δεν θα βαρύνει τους προϋπολογισμούς των φορέων του δημοσίου, αλλά τους αναδόχους των απευθείας αναθέσεων!

Σε κάθε περίπτωση το όφελος για τη διαφάνεια και τη χρηστή διοίκηση είναι δυσανάλογα μεγαλύτερο από το ελάχιστο οικονομικό βάρος των ωφελούμενων ιδιωτών!

Δ. Νομική βάση και Θεσμικό Πλαίσιο

Δ.1. Συνταγματικές προβλέψεις

Η πρόταση ευθυγραμμίζεται απολύτως με τις παρακάτω συνταγματικές επιταγές:

- **Άρθρο 5Α Σ.:** καθιερώνει το δικαίωμα πληροφόρησης και την υποχρέωση της διοίκησης να διευκολύνει την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και διαδικασίες.
- **Άρθρο 10 Σ.:** επιβάλλει τη διαφάνεια στη διοικητική δράση και την υποχρέωση λογοδοσίας.

Η δημοσίευση ανακοινώσεων απευθείας αναθέσεων, ενισχύει έμπρακτα τα παραπάνω συνταγματικά δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Δ.2. Ευρωπαϊκό και εθνικό νομοθετικό πλαίσιο περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι **Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ** για τις δημόσιες συμβάσεις θέτουν ως βασικές αρχές:

- **Διαφάνεια,**
- **Ίση μεταχείριση των οικονομικών φορέων,**
- **Αναλογικότητα,**
- **Ανοιχτότητα της αγοράς,** ακόμη και για χαμηλής αξίας συμβάσεις.

Αν και οι οδηγίες δεν απαιτούν υποχρεωτική δημοσίευση στον τύπο για απευθείας αναθέσεις, **επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν αυστηρότερα μέτρα διαφάνειας,** ιδίως όταν αυτά εξυπηρετούν δημόσιο συμφέρον, χωρίς να παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας.

Σε εθνικό επίπεδο, ο ν. 4412/2016 (όπως ισχύει) ήδη προβλέπει:

- Υποχρεωτική δημοσίευση στη **Διαύγεια**,
- Καταχώριση στο **ΚΗΜΔΗΣ**.

Ωστόσο, όπως έχει αποδειχθεί, οι πλατφόρμες αυτές:

1. **Δεν εξασφαλίζουν προφανή τοπική δημοσιότητα,**
2. **Δεν είναι προσβάσιμες ή εύκολα κατανοητές από τους πολίτες,**
3. **Δεν επιτελούν τον ρόλο ενημέρωσης και κοινωνικού ελέγχου,** που επιτυγχάνει ο έντυπος περιφερειακός τύπος.

Αυτοί άλλωστε είναι και οι λόγοι για τους οποίους η Πολιτεία επέβαλε την μονιμοποίηση των δημοσιεύσεων επί διαγωνιστικών διαδικασιών, μη ακρούμενη στις πλημμελείς και αναποτελεσματικές αυτές διατυπώσεις «δημοσιότητας». Έτσι, η παρούσα πρόταση δεν έρχεται σε αντίθεση με το ισχύον δίκαιο, αλλά το **συμπληρώνει** ενισχύοντας την πρόσβαση των πολιτών στην πληροφόρηση.

Ε. Συμπέρασμα

Η θέσπιση υποχρεωτικής δημοσίευσης των απευθείας αναθέσεων στον έντυπο περιφερειακό τύπο:

- θεραπεύει ένα σοβαρό έλλειμμα διαφάνειας στο ελληνικό σύστημα δημοσίων συμβάσεων,
- ενισχύει τη λογοδοσία της δημόσιας διοίκησης,
- προωθεί τον υγιή ανταγωνισμό,
- υπηρετεί τις συνταγματικές αρχές της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης,
- και ταυτόχρονα στηρίζει έναν κρίσιμο θεσμό της δημοκρατίας, τον περιφερειακό Τύπο.

Πρόκειται για μια **θεσμικά ώριμη, νομικά κατοχυρωμένη και πολιτικά αναγκαία παρέμβαση**, η οποία μπορεί να εφαρμοστεί άμεσα και χωρίς δυσανάλογο κόστος.

ΠΡΟΤΑΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ
ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΥΠΟ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ – ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Γενική αιτιολόγηση

Η προτεινόμενη διάταξη αποσκοπεί στην κάλυψη ενός σημαντικού θεσμικού κενού, που αφορά την έλλειψη δημοσιότητας στις απευθείας αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων. Παρότι ο ν. 4412/2016 προβλέπει μητρώα και ηλεκτρονικά συστήματα καταχώρισης, η δημοσιότητα αυτή είναι τεχνικής φύσεως και δεν εξασφαλίζει την ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας, όπως απαιτείται από τις αρχές της διαφάνειας, της ασφάλειας των συναλλαγών και της χρηστής διοίκησης.

Η ανάγκη ενίσχυσης της διαφάνειας επιτείνεται λόγω της συνεχούς αύξησης των απευθείας αναθέσεων, οι οποίες πλέον συνιστούν την κυρίαρχη μορφή ανάθεσης για συμβάσεις μικρής αξίας. Η έλλειψη δημοσιότητας στις συμβάσεις αυτές έχει οδηγήσει σε:

- μειωμένη λογοδοσία της διοίκησης,
- περιορισμένη ενημέρωση των τοπικών επιχειρήσεων,
- μειωμένο ανταγωνισμό και κίνδυνο επαναλαμβανόμενων αναθέσεων σε περιορισμένο κύκλο αναδόχων.

Η υποχρεωτική δημοσίευση συνοπτικής ανακοίνωσης στον έντυπο περιφερειακό τύπο λειτουργεί ως ήπια, αλλά αποτελεσματική παρέμβαση που ενισχύει:

1. Τη διαφάνεια, όπως απαιτούν το άρθρο 5Α Σ. (δικαίωμα πληροφόρησης) και το άρθρο 10 Σ. (αρχή χρηστής διοίκησης).
2. Τον υγιή ανταγωνισμό, σύμφωνα με τις αρχές των ευρωπαϊκών οδηγιών 2014/24 και 2014/25/ΕΕ.
3. Την ενημέρωση και συμμετοχή της κοινωνίας, ιδίως στις τοπικές κοινότητες όπου η πρόσβαση στα ηλεκτρονικά συστήματα δεν είναι αυτονόητη.
4. Τη βιωσιμότητα του περιφερειακού τύπου, ο οποίος συνιστά θεσμικό αντίβαρο στην τοπική εξουσία και βασικό μηχανισμό ελέγχου.

Ειδική αιτιολόγηση επί των παραγράφων

Παράγραφος 1:

Εισάγει ως γενική αρχή την υποχρέωση δημοσίευσης για όλες τις αναθέτουσες αρχές, εξασφαλίζοντας οριζόντια εφαρμογή και αποφυγή εξαιρέσεων.

Παράγραφος 2:

Ορίζει προθεσμία και τοπικότητα δημοσίευσης, ώστε η ενημέρωση να φθάνει άμεσα στο ενδιαφερόμενο κοινό.

Παράγραφος 3:

Καθορίζει το ελάχιστο περιεχόμενο της ανακοίνωσης, εξασφαλίζοντας σαφή, σύντομη, περιεκτική και ουσιαστική ενημέρωση.

Παράγραφος 4:

Προβλέπει ενιαίο και μικρό κόστος δημοσίευσης, ώστε η ρύθμιση να είναι αναλογική και να μην επιβαρύνει υπέρμετρα την επιχειρηματικότητα.

Παράγραφος 5:

Η ακυρότητα έως την προσκόμιση δημοσίευσης αποτελεί αναγκαίο θεσμικό κίνητρο συμμόρφωσης, καθώς σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣτΕ, η παραβίαση των διατυπώσεων δημοσιότητας αποτελεί λόγο ακυρότητας της σχετικής διαδικασίας.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Άρθρο.....

Υποχρεωτική δημοσίευση συνοπτικής ανακοίνωσης αποφάσεων απευθείας ανάθεσης στον έντυπο περιφερειακό τύπο

1. Κάθε αναθέτουσα αρχή, κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, υποχρεούται να δημοσιεύει συνοπτική ανακοίνωση για κάθε απόφαση απευθείας ανάθεσης προμήθειας, υπηρεσίας, μελέτης ή έργου που εκδίδεται σε βάρος του προϋπολογισμού της.
2. Η ανακοίνωση δημοσιεύεται εντός πέντε (5) ημερών από την έκδοση της απόφασης απευθείας ανάθεσης σε μία τουλάχιστον ημερήσια και μια εβδομαδιαία εφημερίδα οι οποίες είναι ενταγμένες στο Μητρώο Έντυπου Τύπου του ν5005/22 και περιλαμβάνονται στην απόφαση του άρθρου 2 του ν3548/07 και οι οποίες έχουν την έδρα τους στο νομό, που θα λάβει χώρα η υπηρεσία ή η μελέτη, η προμήθεια αγαθών ή η εκτέλεση έργου, σύμφωνα με το αντικείμενο της απόφασης ανάθεσης.
3. Η συνοπτική ανακοίνωση περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον: α) το αντικείμενο της σύμβασης, β) την αναθέτουσα αρχή, γ) τον ανάδοχο, δ) το ποσό της δαπάνης και την πηγή χρηματοδότησης, ε) το νομικό έρεισμα της απευθείας ανάθεσης, στ) την ημερομηνία λήψης της σχετικής απόφασης.
4. Η δαπάνη της δημοσίευσης καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών ως ενιαίο και σταθερό ποσό, αναλογικό προς το κόστος δημοσίευσης και τις ανάγκες της διοίκησης για διαφάνεια και βαρύνει τον ανάδοχο.

Η μη τήρηση της υποχρέωσης δημοσίευσης συνεπάγεται ακυρότητα της σύμβασης μέχρι την προσκόμιση αποδεικτικού δημοσίευσης και καταλογίζεται κατά τις κείμενες διατάξεις

ΠΡΟΤΑΣΗ

Για την επαναφορά της υποχρεωτικής δημοσίευσης των βασικών οικονομικών στοιχείων και πράξεων δημοσιότητας των Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Ε.) και των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) στον Περιφερειακό Τύπο

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

A. Εισαγωγή – Ιστορικό

Ο νόμος **2190/1920** που τέθηκε σε ισχύ στις **30.6.1920** και αποτέλεσε το βασικό κορμό του εταιρικού δικαίου για περίπου έναν αιώνα, περιλάμβανε μια σειρά διατάξεις για τη **δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων** των Α.Ε και Ε.Π.Ε. (π.χ. ισολογισμοί, απολογισμοί, αποτελέσματα χρήσης) σε εφημερίδες, με καθορισμένες προθεσμίες πριν από τη Γενική Συνέλευση καθώς και τη **δημοσίευση των προσκλήσεων των Γενικών Συνελεύσεων** σε εφημερίδες, με λεπτομερείς κανόνες για τύπο και χρονικές προθεσμίες καθώς και ειδικές ρυθμίσεις για το ποια έντυπα τύπου ήταν αποδεκτά ως μέσα δημοσίευσης.

Κατά τον 20ο αιώνα και πριν τον 2010, ο ν2190/1920 τροποποιήθηκε επανειλημμένα, αλλά **ως βασική δομή για τη δημοσιότητα των στοιχείων και πράξεων αυτών** (προσκλήσεις και οικονομικές καταστάσεις), **παραμένει η δημοσίευση σε έντυπο τύπο.**

Η βασική ανατροπή γίνεται τα μνημονιακά χρόνια όπου με βάση το ν4072/12, ουσιαστικά καταργείται η υποχρεωτική δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων των Α.Ε και Ε.Π.Ε. στον έντυπο τύπο καθώς με το άρθρο 232 ορίστηκε ότι **όπου η νομοθεσία (π.χ. 2190/1920, 3190/1955) απαιτούσε δημοσίευση σε έντυπο τύπο, αυτή μπορεί να αντικαθίσταται πλέον με ηλεκτρονική ανάρτηση στην ιστοσελίδα της εταιρείας και σχετική ενημέρωση στο Γ.Ε.ΜΗ. (Γενικό Εμπορικό Μητρώο).**

Αντίστοιχα, με το ν4548/18 που τέθηκε σε ισχύ την 1/1/19, η υποχρέωση δημοσίευσης στον έντυπο τύπο **προσκλήσεων και πληροφοριών για τη σύγκληση των Γενικών Συνελεύσεων**, αντικαταστάθηκε από την «ηλεκτρονική δημοσιότητα».

Συμπέρασμα: Σήμερα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, οι πράξεις δημοσιότητας για **προσκλήσεις Γενικών Συνελεύσεων, οικονομικές καταστάσεις/ισολογισμούς** κ.λπ. πραγματοποιούνται **κυρίως ηλεκτρονικά** (στον ιστότοπο της εταιρείας ή στο Γ.Ε.ΜΗ.), με δυνατότητα/παραπομπή σε έντυπο τύπο, **μόνο όπου ρητώς απαιτείται ή σε εξαιρέσεις** (όπως π.χ. η μη ύπαρξη εταιρικής ιστοσελίδας).

B. Τι παρατηρήθηκε στην πράξη;

Αν και θεωρητικά η κατεύθυνση προς τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό ήταν εύλογη, η εφαρμογή του συστήματος και η πραγματική συμμόρφωση των εμπλεκόμενων φορέων, οδήγησαν στην πράξη σε **σημαντική μείωση της προσβασιμότητας της πληροφόρησης**, δημιουργώντας ένα **σοβαρό θεσμικό έλλειμμα διαφάνειας** με αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες.

Παρά το ότι η δημοσίευση οικονομικών στοιχείων των Α.Ε. και ΕΠΕ στο ΓΕΜΗ είναι υποχρεωτική, στην πράξη ένα **σημαντικό ποσοστό επιχειρήσεων δεν αναρτά ισολογισμούς ή τους αναρτά με μεγάλη καθυστέρηση.** Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις συχνά **αμελούν ή αγνοούν** την υποχρέωση δημοσίευσης. **Δεν υπάρχουν ουσιαστικοί μηχανισμοί επιβολής κυρώσεων**, με αποτέλεσμα η υποχρέωση να καταλήγει σε «τυπική». Και παρότι αυτό συζητείται τώρα πια να αλλάξει με την επιβολή σοβαρών προστίμων, δεν πρέπει να ξεχνάμε αυτό που συνέβη πριν λίγα χρόνια με την εταιρεία «ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ» που δεν κατέθετε ούτε αναρτούσε ισολογισμούς επί τριετία και τους κατέθεσε στο ΓΕΜΗ την ημέρα που πτώχευσε. Πλήρωσε 1.350 ευρώ πρόστιμο και έριξε κανόνι 1,3 δις στην αγορά!

Αντίθετα, η δημοσίευση στον έντυπο τύπο **εξασφάλιζε καθολική συμμόρφωση**, διότι ήταν προϋπόθεση για την ολοκλήρωση διαφόρων εταιρικών διαδικασιών και λειτουργούσε ως αποδεικτικό δημοσιότητας.

Επίσης, παρά το γεγονός ότι η νομοθεσία προβλέπει πλέον υποβολή των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων στο ΓΕΜΗ, **δεν φαίνεται να υπάρχει μέχρι σήμερα ανεξάρτητη στατιστική μελέτη από επίσημο φορέα (π.χ. ΕΛΣΤΑΤ, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Υπουργείο Ανάπτυξης) που να καταγράφει το ποσοστό των εταιρειών που δεν δημοσιεύουν στο ΓΕΜΗ ή το κάνουν με καθυστέρηση** — παρότι στατιστικές επιχειρήσεων σε άλλους τομείς υπάρχουν (π.χ. επιχειρηματικό μητρώο, καταχώρηση στοιχείων ΓΕΜΗ), αλλά ποτέ για την **πληρότητα/συχνότητα δημοσιεύσεων ισολογισμών**. Είναι προφανές ότι η **απουσία τέτοιας στατιστικής είναι από μόνη της απόδειξη ενός κενού διαφάνειας ή της δυσκολίας παρακολούθησης της συμμόρφωσης**.

Βεβαίως, με βάση δημοσιεύματα, **χιλιάδες εταιρείες έχουν χαρακτηριστεί στο ΓΕΜΗ ως «Σε αναστολή καταχώρισης» ακριβώς επειδή δεν έχουν δημοσιεύσει έγκαιρα τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους**, παρά το γεγονός ότι η προθεσμία έχει λήξει και έχει περάσει αρκετός χρόνος από το κλείσιμο της χρήσης. Αυτό δείχνει στην πράξη **υψηλό ποσοστό εταιρειών που δεν συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις δημοσιότητας**, που όμως **δεν συνοδεύεται από επίσημο συγκεντρωτικό ποσοστό**.

Συμπέρασμα: **Υπάρχει εμπειρική ένδειξη ότι πάρα πολλές εταιρείες δεν τηρούν εμπρόθεσμα την υποχρέωση δημοσίευσης ισολογισμών στο ΓΕΜΗ μετά την κατάργηση της έντυπης δημοσίευσης. Δεν υπάρχει, μέχρι τώρα, επίσημη συγκεντρωτική στατιστική έκθεση με ποσοστά συμμόρφωσης/μη συμμόρφωσης για ΑΕ και ΕΠΕ, ούτε από δημόσια αρχή ούτε από ανεξάρτητους οργανισμούς. Η ανάγκη για νέες κυρώσεις και διασταυρώσεις στοιχείων (π.χ. με ΑΑΔΕ) δείχνει ρητά ότι το υφιστάμενο σύστημα αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα διαφάνειας και εφαρμογής της υποχρέωσης δημοσίευσης.**

Γ. Επιπτώσεις και συνέπειες στην αγορά

Η οικονομική κατάσταση των εταιρειών δεν είναι ασφαλώς υπόθεση που αφορά μόνο τις ίδιες. Αφορά έναν ευρύτατο κύκλο ενδιαφερομένων φυσικών και νομικών προσώπων (συναλλασσόμενοι, πελάτες, ανταγωνιστές, εργαζόμενοι, δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, τράπεζες κ.λπ.).

Η μειωμένη έως και ανύπαρκτη συμμόρφωση των επιχειρήσεων στην προσήκουσα δημοσίευση των οικονομικών τους στοιχείων, έχει σοβαρές επιπτώσεις στη λειτουργία της αγοράς καθώς:

Οι ενδιαφερόμενοι (προμηθευτές, δανειστές, συνεργάτες), **δεν έχουν πρόσβαση σε αξιόπιστη, έγκαιρη εικόνα** της οικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης. Οι «σιωπηλές» επιχειρήσεις, που δεν δημοσιεύουν στοιχεία, **αποκρύπτουν επισφάλειες** και καθιστούν την επιχειρηματικότητα και τις συναλλαγές περισσότερο ριψοκίνδυνες. Η έλλειψη διαφάνειας έχει συνδεθεί με **αύξηση «κανονιών»** στην αγορά, αφού η απουσία πληροφόρησης στερεί από τους συναλλασσόμενους τη δυνατότητα εκτίμησης κινδύνου.

Το σοβαρότατο έλλειμα διαφάνειας που έχει παρατηρηθεί δημιουργεί σοβαρά προβλήματα τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στην τοπική οικονομία.

Οι συνέπειες για τις επιχειρήσεις είναι μεταξύ άλλων:

Έλλειψη πρόσβασης σε οικονομικά στοιχεία που συνεπάγεται αυξημένους κινδύνους στις συναλλαγές, περιορισμός της δυνατότητας των προμηθευτών να αξιολογήσουν φερεγγυότητα κ.λπ., αύξηση αθέτησης υποχρεώσεων και απότομες διακοπές συνεργασιών, δυσχέρειες πρόβλεψης προβλημάτων ρευστότητας κ.ά.

Αλλά και για την οικονομία των τοπικών κοινωνιών υπάρχουν συνέπειες καθώς:

Οι τοπικές αγορές λειτουργούν σε περιβάλλον «παραπληροφόρησης», όπου λίγοι γνωρίζουν την πραγματική κατάσταση των επιχειρήσεων, συσσωρεύονται τοπικά οικονομικά σοκ («κανόνια»), τα οποία θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί, ενώ και η τοπική επιχειρηματικότητα καθίσταται λιγότερο ασφαλής, ιδίως για μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν μηχανισμούς πληροφόρησης.

Δ. Ο έντυπος τύπος ως αποτελεσματικός μηχανισμός δημοσιότητας

Επί δεκαετίες ο έντυπος τύπος της χώρας λειτουργούσε άκρως αποτελεσματικά, ως ένα πλήρως αξιόπιστος μηχανισμός που εξασφάλιζε την αναγκαία για την ασφάλεια των συναλλαγών δημοσιότητα των εμπορικών πράξεων που έχουν ευρύτερες επιπτώσεις στην αγορά όπως τα οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων ή διασφαλίζουν τα δικαιώματα των μετόχων – εταίρων όπως οι προσκλήσεις των Γενικών Συνελεύσεων κλπ.

Διασφαλίζεται κατ' αρχήν η εγγυημένη προσβασιμότητα καθώς ο έντυπος περιφερειακός τύπος:

- Διαβάζεται από ευρύτατο κοινό μέσα στις τοπικές κοινωνίες.
- Εξασφαλίζει ότι η δημοσιότητα φτάνει στο κοινό που αφορά πραγματικά: επιχειρηματίες, επαγγελματίες, ιδιώτες, τοπικούς φορείς.
- Λειτουργεί ως **αρχείο τοπικής ενημέρωσης**, με συστηματική και εύκολα ανιχνεύσιμη καταγραφή των ανακοινώσεων.

Ενισχύεται ο οικονομικός έλεγχος στην αγορά καθώς οι δημοσιεύσεις αυτές:

- Παρείχαν καθημερινό, προσιτό και αναγνώσιμο **κεφάλαιο διαφάνειας** προς όλους.
- Δημιουργούσαν μια **κουλτούρα συμμόρφωσης**: όλοι γνώριζαν ότι οι εταιρείες δημοσίευαν στοιχεία.
- Περιορίζαν τη δυνατότητα «αφανών» αλλαγών στη μετοχική σύνθεση, στη διαχείριση ή στα οικονομικά μιας εταιρείας.

Αυτοτελής λειτουργία: καμία σύγκρουση με τη ψηφιοποίηση

Η έντυπη δημοσίευση μπορεί να λειτουργεί **συμπληρωματικά** προς την ηλεκτρονική, εξασφαλίζοντας:

- καθολικότητα πληροφόρησης,
- διαφάνεια,
- τοπική πρόσβαση,

- ενισχυμένη δημοσιότητα.

Προστασία της οικονομικής λειτουργίας

Με την επαναφορά:

- ενισχύεται η αξιοπιστία των επιχειρήσεων,
- μειώνονται τα επιχειρηματικά ρίσκα,
- ενδυναμώνεται η τοπική οικονομία.

Ε. Η νομική τεκμηρίωση

Άρθρο 5Α Συντάγματος – Δικαίωμα πληροφόρησης

Η πολιτεία οφείλει να διασφαλίζει **πραγματική πρόσβαση** στην πληροφορία. Η τυπική ανάρτηση σε μια πλατφόρμα όπως το ΓΕΜΗ ή σε εταιρικές ιστοσελίδες που:

- δεν γνωρίζουν οι πολίτες,
- δεν διαβάζουν οι τοπικές κοινωνίες,
- και δεν επισκέπτονται οι ενδιαφερόμενοι,

δεν ικανοποιεί τη συνταγματική υποχρέωση.

Άρθρο 106 Συντάγματος – Προστασία της οικονομικής δραστηριότητας

Η πολιτεία οφείλει να εξασφαλίζει ένα πλαίσιο διαφάνειας για την υγιή λειτουργία της αγοράς. Η απουσία δημοσιότητας των οικονομικών στοιχείων επιχειρήσεων δημιουργεί **συστημικό κίνδυνο**.

Η ηλεκτρονική δημοσιότητα δεν είναι ισοδύναμη με πραγματική δημοσιότητα

Το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 προβλέπει ότι η δημοσιότητα των Α.Ε. επιτυγχάνεται μέσω του ΓΕΜΗ. Το ίδιο προβλέπεται για όλες τις εταιρικές μορφές στον Ν. 4919/2022.

Ωστόσο, σύμφωνα με την ίδια τη λογική του Νόμου και της ευρωπαϊκής εταιρικής δημοσιότητας: **Η δημοσιότητα πρέπει να εξασφαλίζει «προσβασιμότητα πράγματι και όχι απλώς θεωρητικά».**

Το ΓΕΜΗ και οι εταιρικές ιστοσελίδες:

- **δεν διαβάζονται από την ευρεία αγορά,**
- δεν παρέχουν **άμεση ή τακτική ενημέρωση,**
- δεν προσεγγίζονται από μικρές επιχειρήσεις ή πολίτες που δεν έχουν ψηφιακή εξοικείωση,
- δεν έχουν μηχανισμό ειδοποίησης κοινότητας όπως ο τοπικός τύπος.

Αποτέλεσμα:

Η συνταγματικά απαιτούμενη αρχή της **πραγματικής δημοσιότητας** (άρθρο 5Α Συντ.) **δεν εκπληρώνεται**.

ΣΤ. Το τίμημα της διαφάνειας

Διακινείται το επιχείρημα ότι η υποχρεωτική δημοσίευση δημιουργεί **πρόσθετο οικονομικό βάρος**, και μειώνει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Η θέση αυτή **αγνοεί τρεις κρίσιμες παραμέτρους:**

- το **αντικειμενικό μέγεθος του κόστους**,
- τη **φύση των νομικών μορφών ΑΕ και ΕΠΕ**,
- το **συστημικό κόστος της αδιαφάνειας**, το οποίο δεν βαρύνει μόνο την αγορά αλλά τελικά και την ίδια την εταιρεία.

1. **Το οικονομικό κόστος είναι χαμηλό και απολύτως αναλογικό** καθώς ΑΕ και ΕΠΕ **δεν είναι μικρές προσωπικές επιχειρήσεις, αντίθετα** έχουν **περιορισμένη ευθύνη**, διαθέτουν **κεφαλαιουχική βάση** και απολαμβάνουν **θεσμικά προνόμια** (νομική αυτοτέλεια, πρόσβαση σε χρηματοδότηση, πιστώσεις, δημόσιες συμβάσεις). Η **δημοσιότητα** δεν είναι «διοικητική επιβάρυνση», αλλά **αντιστάθμισμα** των προνομίων αυτών. Δεν μπορεί μια εταιρεία να απολαμβάνει περιορισμένη ευθύνη έναντι τρίτων χωρίς αντίστοιχη υποχρέωση διαφάνειας προς αυτούς.

Το πραγματικό οικονομικό κόστος είναι οριακό αφού ήταν **εφάπαξ ετήσιο** και αντιστοιχούσε σε **αμελητέο ποσοστό** του κύκλου εργασιών, των λειτουργικών εξόδων, ακόμη και του κόστους σύνταξης των ίδιων των οικονομικών καταστάσεων (λογιστές, ελεγκτές, ορκωτοί). Σε τελική ανάλυση αν μια ΑΕ ή ΕΠΕ **δεν μπορεί να απορροφήσει το κόστος δημοσίευσης**, τότε **αντικειμενικά δεν διαθέτει την οικονομική επάρκεια που δικαιολογεί την ύπαρξή της ως κεφαλαιουχικής εταιρείας**.

2. **Η δημοσίευση δεν είναι κόστος. Είναι μηχανισμός αγοράς** καθώς η δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων δεν εξυπηρετεί πρωτίστως το κράτος, αλλά κυρίως τους πιστωτές, τους προμηθευτές, τους εργαζομένους, τους επενδυτές και την ίδια την αγορά. Είναι ουσιαστικά **υποδομή εμπιστοσύνης**, όπως τα μητρώα ακινήτων, τα συστήματα δημοσίων συμβάσεων, οι λογιστικοί κανόνες κλπ. Η κατάργηση της έντυπης δημοσιότητας **δεν εξαφάνισε την ανάγκη διαφάνειας** — απλώς την έκανε **λιγότερο ορατή και λιγότερο προσβάσιμη**.

3. **Το κόστος της αδιαφάνειας είναι πολλαπλάσιο και συστημικό**. Είναι **οικονομικό κόστος για την αγορά** καθώς η μη προσήκουσα δημοσίευση οδηγεί σε ασύμμετρη πληροφόρηση, στρέβλωση του ανταγωνισμού, αύξηση του επιχειρηματικού ρίσκου για τρίτους με αποτέλεσμα αυξημένα επιτόκια, αυστηρότερους όρους πίστωσης, απαίτηση πρόσθετων εγγυήσεων κλπ. Το κόστος αυτό **μετακυλιέται σε όλες τις επιχειρήσεις**, όχι μόνο στις μη συνεπείς. Είναι επίσης **Θεσμικό κόστος – διάβρωση εμπιστοσύνης** καθώς η συστηματική έλλειψη δημοσιότητας, αποδυναμώνει το εταιρικό δίκαιο, απαξιώνει το ΓΕΜΗ ως μηχανισμό διαφάνειας και δημιουργεί κουλτούρα «τυπικής συμμόρφωσης χωρίς ουσία». Αυτό **αυξάνει το κόστος εποπτείας για το κράτος** και οδηγεί είτε σε υπερρύθμιση, είτε σε αδρανείς κανόνες. Και τα δύο είναι **αντι-επιχειρηματικά**.

4. Το κόστος της αδιαφάνειας το πληρώνει και η ίδια η εταιρεία καθώς η ίδια η ΑΕ ή ΕΠΕ που δεν δημοσιεύει εμφανίζεται **υψηλότερου κινδύνου**, και δυσκολεύεται να χρηματοδοτηθεί, να συμμετάσχει σε διαγωνισμούς, να προσελκύσει σοβαρούς αντισυμβαλλόμενους, ενώ μακροπρόθεσμα πληρώνει **υψηλότερο κόστος κεφαλαίου**, αντιμετωπίζει τη **δυσπιστία της αγοράς** και υποβαθμίζεται θεσμικά. Άρα, η «εξοικονόμηση» από τη μη δημοσίευση είναι **πρόσκαιρη και ψευδής**.

Συμπέρασμα: Η δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων στον έντυπο τύπο **δεν είναι περιττό κόστος**, αλλά **ασφάλιστρο διαφάνειας**. Και όπως κάθε ασφάλιστρο κοστίζει λίγο, αλλά η **απουσία του κοστίζει πολλαπλάσια**.

Η πραγματική επιβάρυνση της επιχειρηματικότητας **δεν είναι η δημοσιότητα**, αλλά η αβεβαιότητα, η δυσπιστία, και η αδιαφάνεια.

Z. Συμπέρασμα

Η κατάργηση των υποχρεωτικών δημοσιεύσεων στον έντυπο περιφερειακό τύπο δημιούργησε **σοβαρό και μετρήσιμο έλλειμμα διαφάνειας**, τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και ευρύτερα για την αγορά. Η αποκλειστική ηλεκτρονική δημοσίευση, παρότι θετική ως ιδέα, δεν εφαρμόστηκε με τρόπο που να εξασφαλίζει πραγματική πρόσβαση του κοινού στην πληροφορία.

Η επαναφορά της υποχρεωτικής δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων και των λοιπών πράξεων δημοσιότητας των Α.Ε και Ε.Π.Ε στον έντυπο περιφερειακό τύπο, δεν αποτελεί αναχρονισμό, αλλά **αναγκαίο βήμα για:**

- διαφάνεια
- ασφάλεια συναλλαγών
- υγιή επιχειρηματικότητα
- αξιόπιστη δικαιοσύνη
- προστασία των πολιτών
- ενίσχυση της τοπικής ενημέρωσης

και εν τέλει, **ορθή λειτουργία της δημοκρατίας και της αγοράς**.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Για την επαναφορά της υποχρεωτικής δημοσίευσης των βασικών οικονομικών στοιχείων και πράξεων δημοσιότητας των Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Ε.) και των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) στον Περιφερειακό Τύπο

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ – ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Με την παρούσα ρύθμιση προτείνεται η επαναφορά της υποχρεωτικής δημοσίευσης των βασικών οικονομικών στοιχείων και πράξεων δημοσιότητας των Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Ε.) και των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ), στον **έντυπο περιφερειακό τύπο**, ως συμπληρωματικό μέτρο δημοσιότητας παράλληλο προς την ηλεκτρονική δημοσίευση στο Γ.Ε.ΜΗ.

Η αποκλειστικά ψηφιακή δημοσιότητα που θεσπίστηκε κατά τα μνημονιακά έτη με τους νόμους 4072/2012, 4403/2016, 4548/2018, 4919/2022, δεν έχει διασφαλίσει στην πράξη την επαρκή ενημέρωση των πολιτών, την καθολική πρόσβαση στην πληροφορία, και την εύρυθμη και ανταγωνιστική λειτουργία της αγοράς,

Η δημοσίευση στον περιφερειακό τύπο λειτουργούσε επί δεκαετίες ως αξιόπιστος, προσβάσιμος και δημοκρατικός μηχανισμός ενημέρωσης των τοπικών κοινωνιών, ιδίως σε μια χώρα όπου σημαντικό μέρος του πληθυσμού δεν έχει σταθερή ψηφιακή πρόσβαση ή δεν χρησιμοποιεί ηλεκτρονικές πλατφόρμες τακτικά.

Η προτεινόμενη ρύθμιση συμβάλλει στην εφαρμογή των συνταγματικών αρχών των άρθρων **5Α (πρόσβαση στην πληροφόρηση)**, και **106 (ρύθμιση οικονομικής δραστηριότητας)**, χωρίς να αναστέλλει το ισχύον σύστημα ηλεκτρονικής δημοσιότητας.

Αντιθέτως, αυτό το συμπληρώνει, διασφαλίζοντας *πραγματική* και όχι *θεωρητική* προσβασιμότητα στην απαραίτητη ενημέρωση.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Άρθρο.....

Επαναφορά υποχρεωτικής δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων και εταιρικών πράξεων στον έντυπο περιφερειακό τύπο

1. Στο άρθρο 149 του Ν4548/2018 προστίθεται νέα παράγραφος 1α ως εξής:
«1^α: Πέραν της δημοσιότητας μέσω Γ.Ε.ΜΗ., οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, των Α.Ε δημοσιεύονται υποχρεωτικά και σε μία (1) ημερήσια και μια (1) εβδομαδιαία περιφερειακή εφημερίδα, οι οποίες είναι ενταγμένες στο Μητρώο Έντυπου Τύπου του ν5005/22 και περιλαμβάνονται στην απόφαση του άρθρου 2 του ν3548/07, και οι οποίες εκδίδονται στην Περιφερειακή Ενότητα της έδρας της εταιρείας.

2. Στο άρθρο 22 του Ν3190/55, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.2 του άρθρου 4 του Ν4541/18, προστίθεται νέα παράγραφος 5^α ως εξής :

«5^α: Πέραν της δημοσιότητας μέσω Γ.Ε.ΜΗ., οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των Ε.Π.Ε, δημοσιεύονται υποχρεωτικά και σε μία (1) ημερήσια και μια (1) εβδομαδιαία περιφερειακή εφημερίδα, οι οποίες είναι ενταγμένες στο Μητρώο Έντυπου Τύπου του ν5005/22 και περιλαμβάνονται στην απόφαση του άρθρου 2 του ν3548/07, και οι οποίες εκδίδονται στην Περιφερειακή Ενότητα της έδρας της εταιρείας».

ΠΡΟΤΑΣΗ

Για την επαναφορά της υποχρεωτικής δημοσίευσης των
Προγραμμάτων Πλειστηριασμών στον Περιφερειακό Τύπο

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

A. Εισαγωγή – Ιστορικό

Με το Ν4335/15, επήλθε ριζική αλλαγή του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και ιδιαίτερα του κεφαλαίου που αφορούν το δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης. Με την τροποποίηση αυτή, καταργήθηκαν οι διατάξεις που αφορούσαν την υποχρεωτική δημοσίευση στον περιφερειακό τύπο των εκθέσεων κατάσχεσης και των προγραμμάτων πλειστηριασμών κινητών και ακινήτων από τους δικαστικούς επιμελητές. Σε εφαρμογή των διατάξεων του νέου ΚΠολΔ εκδόθηκε το Π.Δ 67/2015, για τη ρύθμιση των σχετικών με τις δημοσιεύσεις αυτές που προβλέφθηκε να γίνονται στην ειδική Ιστοσελίδα του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων-Ταμείο Ασφάλισης Νομικών (ΕΤΑΑ-ΤΑΝ). Με τον Ν4342/15, η εφαρμογή των διατάξεων του Π.Δ αυτού αναστάλη έως 30/4/16 οπότε μέχρι τότε συνεχίζονταν κανονικά οι δημοσιεύσεις που αφορούν πλειστηριασμούς στο «κύριο φύλλο καθημερινής εφημερίδας που εκδίδεται στον τόπο του πλειστηριασμού είτε στο Δήμο, είτε στην Περιφερειακή Ενότητα είτε στην Περιφέρεια». Με την εκπνοή της προθεσμίας, εφαρμόζονται πλέον οι διατάξεις του Π.Δ 67/15 και οι δημοσιεύσεις αυτές γίνονται μόνο στην ιστοσελίδα που προαναφέρθηκε.

Έτσι σήμερα με το άρθρο 955 του ΚπολΔ που αφορά τη κατάσχεση κινητών πραγμάτων *«Απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, που περιλαμβάνει τα ονοματεπώνυμα του υπέρ ου και του καθ' ου η εκτέλεση, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου αυτών και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα την επωνυμία και τον αριθμό φορολογικού τους μητρώου, περιγραφή των κατασχεθέντων κινητών, την τιμή της πρώτης προσφοράς, του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, τους όρους του πλειστηριασμού που θέτει τυχόν ο υπέρ ου η εκτέλεση και που γνωστοποιήθηκαν στο δικαστικό επιμελητή με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927, το όνομα και τη διεύθυνση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, εκδίδεται από το δικαστικό επιμελητή και δημοσιεύεται με επιμέλειά του μέχρι τη δέκατη ημέρα από την κατάσχεση στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων»*

Αντίστοιχα, με βάση το άρθρο 995 που αφορά την κατάσχεση κινητών πραγμάτων *«Απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, που περιλαμβάνει τα ονοματεπώνυμα του υπέρ ου και του καθ' ου η εκτέλεση, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου αυτών και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα την επωνυμία και τον αριθμό φορολογικού τους μητρώου, συνοπτική περιγραφή του ακινήτου που κατασχέθηκε κατά το είδος, τη θέση, τα όρια και την έκτασή του, με τα συστατικά και όσα παραρτήματα συγκατάσχονται, καθώς και μνεία των υποθηκών ή προσημειώσεων που υπάρχουν επάνω στο ακίνητο, την τιμή της πρώτης προσφοράς, του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, τους όρους του πλειστηριασμού που θέτει τυχόν ο υπέρ ου η εκτέλεση και που γνωστοποιήθηκαν στο δικαστικό επιμελητή με την εντολή για εκτέλεση του*

άρθρου 927, το όνομα και τη διεύθυνση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, εκδίδεται από το δικαστικό επιμελητή και δημοσιεύεται με επιμέλεια αυτού μέχρι την δέκατη πέμπτη ημέρα από την κατάσχεση στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων».

Είναι σαφές βεβαίως, ότι πρόκειται για δημοσίευση ιδιωτικού δικαίου και υπ' αυτή την έννοια δεν συνιστά αμιγώς κρατική δημοσίευση, με τη μορφή των κλασικών υποχρεωτικών δημοσιεύσεων των φορέων του δημοσίου. Επειδή όμως αφορά ευρύτερα την ασφάλεια των συναλλαγών και παράγει σημαντικές έννομες συνέπειες, ο νομοθέτης θεωρεί ότι πρέπει αν υπάρχει ένα σύστημα διασφάλισης της δημοσιότητας αυτής της διαδικασίας.

Νομικό αποτέλεσμα: Η δημοσιότητα περιορίστηκε σε μια εξειδικευμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα, στην οποία η πρόσβαση είναι **ανισομερής κοινωνικά, γεωγραφικά και ηλικιακά**.

B. Το έλλειμμα διαφάνειας και οι επιπτώσεις του

Η δημοσιότητα των πλειστηριασμών αποτελεί θεμελιώδη εγγύηση της διαφάνειας, της ίσης πρόσβασης των ενδιαφερομένων και, εν τέλει, της νομιμότητας και της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης. Παραδοσιακά, η δημοσίευση των προγραμμάτων πλειστηριασμών στον έντυπο τύπο λειτουργούσε ως μέσο ευρείας και αξιόπιστης ενημέρωσης, διασφαλίζοντας ότι η σχετική πληροφορία ήταν εύκολα προσβάσιμη στο σύνολο της κοινωνίας και όχι μόνο σε περιορισμένο ή εξειδικευμένο κοινό.

Η αντικατάσταση αυτής της επιτυχούς για δεκαετίες πρακτικής από τη δημοσίευση σε αμφιλεγόμενες και χαμηλής επισκεψιμότητας ιστοσελίδες έχει δημιουργήσει ένα σοβαρό έλλειμμα διαφάνειας. Οι εν λόγω ιστοσελίδες συχνά δεν διαθέτουν θεσμική αναγνωρισιμότητα, δεν είναι ευρέως γνωστές στο κοινό, ούτε εξασφαλίζουν σταθερή επισκεψιμότητα ή εύχρηστη πρόσβαση. Ως αποτέλεσμα, η πληροφορία για τους πλειστηριασμούς καθίσταται de facto δυσπρόσιτη, περιορίζοντας σημαντικά τον κύκλο των εν δυνάμει ενδιαφερόμενων.

Το έλλειμμα αυτό έχει πολλαπλές και σοβαρές επιπτώσεις:

Περιορίζει τον ανταγωνισμό

Η ενημέρωση δεν είναι πλέον γενική και καθολική, αλλά περιορίζεται σε όσους γνωρίζουν την ύπαρξη και τη χρήση της συγκεκριμένης πλατφόρμας. Η μειωμένη δημοσιότητα οδηγεί σε μικρότερη συμμετοχή υποψήφιων πλειοδοτών, γεγονός που περιορίζει τον ανταγωνισμό. Αυτό έχει ως άμεση συνέπεια τη διαμόρφωση χαμηλότερων τιμών κατακύρωσης, εις βάρος τόσο των οφειλετών όσο και των πιστωτών.

Βλάπτει τα συμφέροντα τόσο του οφειλέτη όσο και του πιστωτή

Η μειωμένη δημοσιότητα οδηγεί σε χαμηλότερο τίμημα εκπλειστηριάσματος, άρα και ο οφειλέτης ζημιώνεται (υπερβάλλον υπόλοιπο οφειλής) και ο πιστωτής δεν ικανοποιείται πλήρως. Αυτό αντίκειται στον σκοπό της αναγκαστικής εκτέλεσης, που είναι η κατά το δυνατόν πλήρης ικανοποίηση των απαιτήσεων με τον ηπιότερο δυνατό τρόπο.

Υπονομεύει την εμπιστοσύνη στη διαδικασία

Η αδιαφάνεια τροφοδοτεί υποψίες μεροληψίας, ευνοϊκής μεταχείρισης συγκεκριμένων κύκλων ή χειραγώγησης της διαδικασίας. Η απώλεια εμπιστοσύνης των πολιτών στη θεσμική λειτουργία των πλειστηριασμών πλήττει το κράτος δικαίου και την κοινωνική νομιμοποίηση του μηχανισμού αναγκαστικής εκτέλεσης. Η αναγκαστική εκτέλεση προϋποθέτει όχι μόνο νομιμότητα, αλλά και εμφάνιση νομιμότητας. Η αδιαφάνεια γεννά καχυποψία.

Παράγει ανισότητα στην πρόσβαση στην πληροφορία

Δημιουργείται ένα καθεστώς άνισης πληροφόρησης, όπου μόνο όσοι γνωρίζουν εκ των προτέρων τις συγκεκριμένες ιστοσελίδες ή διαθέτουν εξειδικευμένη γνώση και μέσα μπορούν να ενημερωθούν έγκαιρα. Δημιουργείται έτσι de facto προνομιακή πρόσβαση για επαγγελματίες πλειστηριασμών, αλλά και οργανωμένα κυκλώματα, εις βάρος του μέσου πολίτη. Αυτό παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της καθολικής πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία.

Ενίσχυση φαινομένων χειραγώγησης

Η περιορισμένη δημοσιότητα ευνοεί προσυμφωνήσεις, εικονικό ανταγωνισμό και συστηματική απόκτηση ακινήτων σε υποτιμημένες τιμές.

Δημιουργεί κινδύνους ακυρότητας και αύξησης δικαστικών αντιδικιών.

Το έλλειμμα διαφάνειας ενδέχεται να αποτελέσει λόγο αμφισβήτησης της νομιμότητας της διαδικασίας, οδηγώντας σε ενστάσεις, ανακοπές και μακροχρόνιες δικαστικές διαμάχες, με επιπλέον κόστος και καθυστερήσεις για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Συμπέρασμα:

Η πρακτική αυτή απομακρύνει τον πλειστηριασμό από την έννοια της «δημόσιας διαδικασίας ανοιχτής σε όλους» που προϋποθέτει ο ΚΠολΔ.

Η μετάβαση από τον έντυπο τύπο σε ιστοσελίδες περιορισμένης απήχησης, χωρίς επαρκείς εγγυήσεις ευρείας δημοσιότητας, δεν συνιστά απλώς τεχνική αλλαγή μέσου, αλλά ουσιαστική υποβάθμιση της διαφάνειας της διαδικασίας των πλειστηριασμών. Η διασφάλιση πραγματικής, καθολικής και εύκολα προσβάσιμης δημοσιότητας αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη νομιμότητα, την αποτελεσματικότητα και την κοινωνική αποδοχή του θεσμού.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Για την επαναφορά της υποχρεωτικής δημοσίευσης των
Προγραμμάτων Πλειστηριασμών στον Περιφερειακό Τύπο

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ – ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Επί της προτεινόμενης τροποποίησης των άρθρων 955 και 995 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Με τις προτεινόμενες διατάξεις επιδιώκεται η **αποκατάσταση της διαφάνειας και της δημοσιότητας** στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, ιδίως κατά το κρίσιμο στάδιο της δημοσίευσης της έκθεσης κατάσχεσης και του προγράμματος πλειστηριασμού κινητών και ακινήτων.

Η κατάργηση της υποχρεωτικής δημοσίευσης στον έντυπο τύπο και η αποκλειστική αντικατάστασή της από τη δημοσίευση σε ειδική ιστοσελίδα, αν και υπηρετεί τον σκοπό της ψηφιοποίησης, **αποδείχθηκε στην πράξη ανεπαρκής** ως προς τη διασφάλιση της ευρείας και ισότιμης πρόσβασης στην πληροφορία.

Η περιορισμένη δημοσιότητα:

- μειώνει τον πραγματικό ανταγωνισμό στους πλειστηριασμούς,
- οδηγεί σε χαμηλότερα τιμήματα εκπλειστηριάσματος,
- προκαλεί οικονομική βλάβη τόσο στον οφειλέτη όσο και στον πιστωτή,
- υπονομεύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης,
- δημιουργεί ανισότητες πρόσβασης στην πληροφορία και ευνοεί τη δράση οργανωμένων κυκλωμάτων.
- ενισχύει φαινόμενα χειραγώγησης
- δημιουργεί κινδύνους ακυρότητας και αύξησης των δικαστικών αντιδικιών

Η αναγκαστική εκτέλεση, ως διαδικασία έντονης επέμβασης στην περιουσιακή σφαίρα του πολίτη, οφείλει να διέπεται όχι μόνο από τυπική νομιμότητα, αλλά και από **πλήρη διαφάνεια και πραγματική δημοσιότητα**, σύμφωνα με τις συνταγματικές αρχές της ισότητας, της προστασίας της περιουσίας και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση:

- **διατηρείται** η ηλεκτρονική δημοσίευση στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων,
- **επανεισάγεται συμπληρωματικά** η δημοσίευση σε μία ημερήσια εφημερίδα του περιφερειακού τύπου,
- διασφαλίζεται η ευρύτερη δυνατή ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας,
- ενισχύεται ο ανταγωνισμός και το κύρος της διαδικασίας.

Η επιλογή της περιφερειακής εφημερίδας συνδέει τη δημοσιότητα με τον τόπο όπου βρίσκονται τα εκπλειστηριαζόμενα κινητά ή ακίνητα και εξυπηρετεί τον σκοπό της ουσιαστικής ενημέρωσης των ενδιαφερομένων.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Άρθρο

Τροποποίηση άρθρου 955 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 955 του ΚΠολΔ προστίθενται τα εξής:
«..καθώς και σε μια (1) ημερήσια εφημερίδα που εκδίδεται στην περιφέρεια του τόπου κατοικίας του οφειλέτη. Η δημοσίευση στην εφημερίδα του περιφερειακού τύπου γίνεται με δαπάνη του επισπεύδοντος και αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας» και η παράγραφος 2 του άρθρου 955 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, που περιλαμβάνει τα ονοματεπώνυμα του υπέρ ου και του καθ' ου η εκτέλεση, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου αυτών και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα την επωνυμία και τον αριθμό φορολογικού τους μητρώου, περιγραφή των κατασχεθέντων κινητών, την τιμή της πρώτης προσφοράς, του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, τους όρους του πλειστηριασμού που θέτει τυχόν ο υπέρ ου η εκτέλεση και που γνωστοποιήθηκαν στο δικαστικό επιμελητή με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927, το όνομα και τη διεύθυνση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, εκδίδεται από το δικαστικό επιμελητή και δημοσιεύεται με επιμέλειά του μέχρι τη δέκατη ημέρα από την κατάσχεση στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων καθώς και σε μια (1) ημερήσια εφημερίδα που εκδίδεται στην περιφέρεια του τόπου κατοικίας του οφειλέτη. Η δημοσίευση στην εφημερίδα του περιφερειακού τύπου γίνεται με δαπάνη του επισπεύδοντος και αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας. Το απόσπασμα αυτό επιδίδεται μέσα στην ίδια προθεσμία στον ενεχυρούχο δανειστή, εφόσον το ενέχυρο είναι γραμμένο σε δημόσιο βιβλίο. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις των προηγούμενων εδαφίων, διαφορετικά είναι άκυρος».

Άρθρο

Τροποποίηση άρθρου 995 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 995 του ΚΠολΔ προστίθενται τα εξής:
«..καθώς και σε μια (1) ημερήσια εφημερίδα που εκδίδεται στην περιφέρεια όπου βρίσκεται το εκπλειστηριαζόμενο ακίνητο. Η δημοσίευση στην εφημερίδα του περιφερειακού τύπου γίνεται με δαπάνη του επισπεύδοντος και αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας» και η παράγραφος 4 του άρθρου 995 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Απόσπασμα της κατασχετήριας έκθεσης, που περιλαμβάνει τα ονοματεπώνυμα του υπέρ ου και του καθ' ου η εκτέλεση, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου αυτών και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα την επωνυμία και τον αριθμό φορολογικού τους μητρώου, συνοπτική περιγραφή του ακινήτου που κατασχέθηκε κατά το είδος, τη θέση, τα όρια και την έκτασή του, με τα συστατικά και όσα παραρτήματα συγκατάσχονται, καθώς και μνεία των υποθηκών ή προσημειώσεων που υπάρχουν επάνω στο ακίνητο, την τιμή της πρώτης προσφοράς, του ποσού για το οποίο γίνεται η κατάσχεση, τους όρους του πλειστηριασμού

που θέτει τυχόν ο υπέρ ου η εκτέλεση και που γνωστοποιήθηκαν στο δικαστικό επιμελητή με την εντολή για εκτέλεση του άρθρου 927, το όνομα και τη διεύθυνση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και τον τόπο, την ημέρα και την ώρα του πλειστηριασμού, εκδίδεται από το δικαστικό επιμελητή και δημοσιεύεται με επιμέλεια αυτού μέχρι την δέκατη πέμπτη ημέρα από την κατάσχεση στην ιστοσελίδα δημοσιεύσεων πλειστηριασμών του Δελτίου Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων καθώς και σε μια (1) ημερήσια εφημερίδα που εκδίδεται στην περιφέρεια όπου βρίσκεται το εκπλειστηριαζόμενο ακίνητο. Η δημοσίευση στην εφημερίδα του περιφερειακού τύπου γίνεται με δαπάνη του επισπεύδοντος και αποτελεί ουσιώδη τύπο της διαδικασίας. Το απόσπασμα αυτό επιδίδεται μέσα στην ίδια προθεσμία στον τρίτο κύριο ή νομέα και στους ενυπόθηκους δανειστές. Ο πλειστηριασμός δεν μπορεί να γίνει χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις των προηγούμενων εδαφίων, διαφορετικά είναι άκυρος».